

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 3274-03-12 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 32081-07-14 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

לפני כב' השופטת תמר בר-אשר צבן

ת"א 3274-03-12
התובע

שמעון מלכה

נגד

הנתבעים
1. מנורה חברה לביטוח בע"מ
2. כלל חברה לביטוח בע"מ

ת"א 32081-07-14
התובע

המוסד לביטוח לאומי

נגד

הנתבעת
מנורה חברה לביטוח בע"מ

בא-כוח התובע בת"א 3274-03-12 : עו"ד ישראל אסל
בא-כוח הנתבעת 1 בת"א 3274-03-12 והנתבעת בת"א 32081-07-14 : עו"ד שי מאור (עזרא בריק, עו"ד)
בא-כוח הנתבעת 2 בת"א 3274-03-12 : עו"ד עוזי לוי
בא-כוח התובע בת"א 32081-07-14 : עו"ד יונתן דייזיס

פסק דין

בת"א 32081-07-14

- 1
- 2 בתביעה הנדונה (ת"א 32081-07-14. להלן – **תביעת השיבוב**), תבע המוסד לביטוח לאומי (להלן –
- 3 **המל"ל**), ממנורה חברה לביטוח בע"מ (להלן – **מנורה**), לשפותו מכוח ההסכם שהיה נוהג בינו לבין
- 4 חברות הביטוח ובחן מנורה, הקובע כי חברת הביטוח החייבת לפצות נפגע עקב פגיעתו בתאונת
- 5 דרכים, תשפה את המל"ל בשיעור יחסי, הקבוע בהסכם, מסכום התגמולים שהמל"ל משלם לנפגע
- 6 עקב פגיעתו בתאונה (להלן – **ההסכם**). על-פי הנטען בתביעה זו, סכום השיפוי שעל מנורה לשלם
- 7 למל"ל בשל התגמולים המשולמים לנפגע (שמעון מלכה, התובע בת"א 3274-03-12. להלן – **הנפגע**
- 8 ו-**תביעת הנפגע**, לפי העניין) עקב פגיעתו בתאונת דרכים מיום 13.8.2007 (להלן – **התאונה**), הוא
- 9 בסך של 651,185 ₪.
- 10
- 11 לאחר ששתי התביעות – תביעת הנפגע ותביעת השיבוב – אוחדו לבקשת מנורה ובהסכמת שאר בעלי
- 12 הדין, עתרו הנפגע ומנורה לדחיית תביעת השיבוב על הסף.
- 13
- 14 השאלה העיקרית הטעונה הכרעה היא, אם לנוכח קביעת הוועדה הרפואית של המל"ל, כי נכותו של
- 15 הנפגע אינה קשורה לתאונת הדרכים נושא התובענות, מנוע המל"ל מלתבוע את מנורה בתביעת
- 16 השיבוב. אם כך אמנם ייקבע, כי אז תתקבל הבקשה ותביעת השיבוב תידחה על הסף.
- 17

1 מתוך 10

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 3274-03-12 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 32081-07-14 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

א. עיקרי העובדות הדרושות
1
2

- 3 תביעת הנפגע (ת"א 3274-03-12) הוגשה ביום 4.3.2012 ובה עתר הוא לקבלת פיצויים לפי
 4 חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – **חוק הפיצויים**) בשל פגיעותיו עקב שתי
 5 תאונות דרכים, שבהן לטענתו, היה מעורב. התאונה הראשונה (התאונה נושא תביעת השיבוב)
 6 אירעה כאמור, ביום 13.8.2007 ונטען כי מבטחת הרכב החבה בפיצוי היא מנורה (הנתבעת 1).
 7 התאונה השנייה אירעה ביום 23.7.2010 ונטען כי מבטחת הרכב החבה בתשלום הפיצוי היא כלל
 8 חברה לביטוח בע"מ (הנתבעת 2).
 9
 10 תביעת השיבוב (ת"א 3274-03-12) הוגשה ביום 16.7.2014.
 11
 12 3. לאחר שהצדדים הגישו תחשיבי נזק מטעמם, ניתנה ביום 16.9.2014 הצעת בית המשפט
 13 לסיום התביעה בפשרה. עם זאת נאמר באותה החלטה, שההצעה אינה שלמה וכי ספק אם היה
 14 מקום למתן ההצעה, וזאת לנוכח חסר בנתונים מהותיים, כמפורט שם. עוד נאמר, כי חסרו נתונים
 15 בעניין תקבולי המל"ל, שאותם יש לנכות מכל סכום שייפסק. בעקבות החלטה זו, הודיעה מנורה
 16 (ביום 1.10.2014), כי היא מסכימה שאמנם חסרים נתונים לצורך מתן הצעה לסיומה של התביעה
 17 וכן הודיעה, שבמקביל לתביעת הנפגע הגיש המל"ל נגדה תביעת שיבוב בעניין התאונה וכי בכוונתה
 18 לבקש לאחד את שתי התביעות. לטענתה, רק לאחר ש"בפני בית המשפט יעמדו מלוא הנתונים,
 19 יתאפשר לו לקבוע את הקשר הסיבתי בין הנכויות שנקבעו במל"ל לבין התאונה ויהיה ניתן לחשב
 20 את שיעור הניכוי שיש לבצע מתביעת הנפגע ובהתאמה לכך את הסכום המדויק של תביעת השיבוב".
 21
 22 ביום 10.11.2014 הגישה מנורה בקשה, בהסכמת כל הצדדים, לאחד את הדיון בשתי התביעות
 23 שבכותרת (תביעת הנפגע ותביעת השיבוב) ולהורות על הסבת תביעת השיבוב, שהוגשה בסדר דין
 24 מקוצר, להליך בסדר רגיל. בהחלטה מאותו יום התקבלו הבקשות ונקבע שכתב ההגנה בתביעת
 25 השיבוב יוגש עד יום 14.12.2014.
 26
 27 4. ביום 27.11.2014 הגיש הנפגע בקשה לסילוקה של תביעת השיבוב על הסף. בהתאם
 28 להחלטה מאותו יום, הגיש המל"ל את תגובתו לבקשה ביום 14.12.2014 והתובע השיב לתגובה ביום
 29 18.12.2014.
 30
 31 ביום 18.12.2014 הגישה מנורה כתב הגנה לתביעת השיבוב וכן בקשה מטעמה לדחיית תביעת
 32 השיבוב על הסף. כמצוין בבקשה, הגם שבהתאם להחלטה מיום 27.11.2014, אף מנורה הורשתה
 33 להגיב לבקשתו של הנפגע, בחרה מנורה להגיש בקשה משל עצמה. בהתאם להחלטה מיום
 34 25.12.2014 הגישו הנפגע והמל"ל ביום 1.1.2015 את תשובותיהם לבקשה של מנורה ומנורה השיבה
 35 ביום 25.1.2015.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

ב. עיקרי טענות הצדדים

עיקרי טענותיו של הנפגע

5. בבקשתו לסילוק התביעה על הסף (מיום 27.11.2012) טען הנפגע, כי ועדה רפואית של המל"ל שקבעה את נכותו ואת דרגתה קבעה במפורש, שפגיעותיו אינן קשורות בתאונה ואילו המל"ל לא הגיש ערר על קביעה זו וממילא שאף לא השיג על כך אל בית הדין לעבודה. לעומת זאת, במסגרת תביעת השיבוב נגד מנורה טוען המל"ל טענה הפוכה לקביעת הוועדה, כי התגמולים משולמים לתובע עקב פגיעתו בתאונה. לטענת הנפגע, כפי שאף נקבע במספר פסקי-דין של בית המשפט העליון, רשות מנהלית אינה יכולה לדבר "בשני קולות" וכי התנהלות זו עומדת בניגוד לחובת ההגינות ולחובת תום הלב שרשות מנהלית חבה בה. לפיכך, משקבעה ועדה רפואית של המל"ל שאין קשר בין פגיעת הנפגע לבין התאונה והמל"ל לא הגיש ערר על קביעה זו, מנוע הוא מלהגיש את תביעת השיבוב הנשענת כולה על טענה הפוכה.

6. בתשובת הנפגע לתגובת המל"ל (מיום 18.12.2014), שעיקריה יובאו בהמשך הדברים, טען הנפגע כי השאלה העולה במסגרת הבקשה לסילוק על הסף הוכרעה זה מכבר בפסק הדין בעניין רע"א 8297/12 הפניקס הישראלי חברה לביטוח נ' המוסד לביטוח לאומי (16.7.2013) (להלן – **עניין הפניקס**). באשר לטענות המל"ל בתגובתו, טען הנפגע טענות אלו: לא היה צורך לתמוך את בקשתו לסילוק תביעת השיבוב על הסף בתצהיר, מהטעם שלמעט הסתמכותו על פרוטוקול הוועדה של המל"ל, שאינו שנוי במחלוקת, כל טענותיו הן משפטיות; הנפגע ניזוק מטענותיו המשתנות של המל"ל בעניין הקשר בין הנכות לתאונה, ולפיכך יש לו זכות לעתור לסילוק תביעת השיבוב על הסף; הנפגע הסכים לאיחוד התביעות מטעמי יעילות דיונית, אך לא הסכים לטענותיו של המל"ל בתביעת השיבוב; עילת התביעה של המל"ל אינה ההסכם וכדי שתקום עילת תביעה מכוח ההסכם, על הנכות להיות עקב התאונה. מאחר שהמל"ל קבע שהנכות אינה קשורה בתאונה, אין עילת תביעה מכוח ההסכם; אזכור התאונה בפרוטוקול הוועדה של המל"ל אינו מתייחס לשאלת הקשר בין הנכות לבין התאונה; מאחר שהמל"ל קבע שהנכות אינה קשורה בתאונה, אין רלוונטיות להלכת **פרלה עמר** (רע"א 3953/01 **פרלה עמר נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ**, פ"ד נו(4) 350 (2003). להלן – **עניין פרלה עמר**) הקובעת שניתן לנכות מהפיצוי לנפגע רק תגמולים שמשלם המל"ל בשל הנכות שנגרמה עקב התאונה. לנוכח קביעת המל"ל כי הנכות אינה קשורה בתאונה, ממילא שלא ניתן לקזז את תגמולי המל"ל מהפיצוי שעל המבטחת לשלם לנפגע; בכל מקרה וכנטען, אין המל"ל יכול לטעון טענות הפוכות בשני הליכים שונים.

7. בתגובתו לבקשתה של מנורה לדחיית התביעה על הסף (מיום 1.1.2015), שאף על תוכנה נעמוד בהמשך הדברים, הוסיף הנפגע כי אין רלוונטיות לפרוטוקול דיוני הוועדה הרפואית של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1 המל"ל מיום 29.12.11, שעליו הסתמך המל"ל בתגובתו, מהטעם שפרוטוקול זה עוסק בנכות
2 הזמנית. החלטת הוועדה הרפואית המחייבת היא מיום 21.10.2012, שבה נקבעה דרגת נכותו
3 הקבועה של התובע וכן נקבע כי הנכות אינה קשורה בתאונה. כן טען, שאין רלוונטיות למינוי
4 המומחה הרפואי במסגרת תביעת הנפגע ולקביעת המומחה שהנכות נגרמה עקב התאונה. לבסוף
5 טען, כי תביעת השיבוב הוגשה כחודש בטרם התיישנה וכי אילו סבר המל"ל כי יש ממש בתביעתו,
6 חזקה עליו שהיה מגיש את התביעה זמן רב קודם לכן.

7

8

עיקרי טענותיה של מנורה

9

10 8. בבקשתה לדחיית תביעת השיבוב על הסף (מיום 18.12.2014) טענה מנורה, כי יש להורות כן
11 בהיעדר יריבות בינה לבין המל"ל, בהיעדר עילת תביעה נגדה, בשל הגשת התביעה בחוסר תום-לב
12 ותוך שימוש לרעה בהליכי משפט או בשל היות המל"ל מושתק מלטעון את טענותיו מחמת השתק
13 שיפוטי, הודאת בעל-דין ומניעות משפטית או בהיעדר בסיס לתביעה והיעדר סיכוי להצלחתה.

14

15 מנורה טענה, כי תביעת השיבוב נסמכת על ההסכם, אשר מכוחו עומדת למל"ל זכות תביעה רק אם
16 הנכות שבשלה הוא משלם תגמולים לנפגע נגרמה עקב תאונת דרכים. בענייננו קבעה הוועדה
17 הרפואית של המל"ל כי הנכות אינה נובעת מהתאונה אלא ממצבו הרפואי הכללי של התובע ולכן אין
18 למל"ל עילת תביעה נגד מנורה. בנסיבות זהות למקרה הנדון קבע בית המשפט העליון בעניין
19 הפניקס, כי המל"ל מושתק מכוח השתק שיפוטי מלטעון שהוא זכאי לשיפוי על התגמולים שהוא
20 משלם לנפגע. בעניין הפניקס נדונה קביעת הוועדה של המל"ל בבית הדין לעבודה (הגם שהליך זה לא
21 מוצה) ובית המשפט קבע שהמל"ל מנוע מלטעון בתביעת השיבוב טענה הפוכה מזו שטען בהליך
22 בבית הדין לעבודה. בבחינת למעלה מן הצורך הוסיף בית המשפט, כי אפילו לא הוגש ערר על קביעת
23 הוועדה הרפואית ולא הייתה השגה על קביעת ועדת הערר בבית הדין לעבודה, עדיין מושתק המל"ל
24 מלטעון טענה הפוכה לקביעת הוועדה שקבעה כי הנכות לא קשורה בתאונה.

25

26 עוד טענה מנורה, כי כבר נפסק שבמסגרת תביעת שיבוב מכוח ההסכם, יש לאמץ את קביעות
27 הוועדה הרפואית של המל"ל וכי לא ניתן להסתמך על מסקנות מומחה שמינה בית המשפט בתביעת
28 הנפגע (רע"א 5123/10 ילנה זלטולובסקי נ' המוסד לביטוח לאומי (21.8.2012) (להלן – עניין
29 זלטולובסקי). לכן לא ברורה טענת המל"ל הנסמכת על מסקנת המומחה שמונה מטעם בית המשפט
30 בתביעת הנפגע בעניין הקשר בין הנכות לבין התאונה.

31

32 9. בתשובתה לטענות המל"ל (מיום 25.1.2015), שיובאו בהמשך הדברים, הוסיפה מנורה כי יש
33 לדחות את טענותיו בהיותן טכניות ומתעלמות מטענותיה ומטענותיו של הנפגע. לגופן של טענות
34 המל"ל השיבה מנורה כלהלן: ההסכמה לאיחוד הדין בשתי התביעות נבעה מטעמי יעילות דיונית,
35 כך שאין בכך כדי למנוע ממנורה לעתור לדחיית תביעת השיבוב על הסף. לטענתה, איחוד התביעות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1 אף היטיב עם המל"ל שהגיש את תביעת השיבוב בהליך של סדר דין מקוצר וחוקה עליו שידע
2 שבקשת רשות להתגונן שתגיש תתקבל, כך שלא מן הנמנע שהיה מחויב בתשלום הוצאותיה; בניגוד
3 לטענת המל"ל, מלכתחילה טענה מנורה שכלל לא ברור אם התגמולים שמשלם המל"ל לנפגע הם
4 בשל נכותו עקב התאונה. לכן אין בסיס לטענת המל"ל, כי לנוכח טענותיה שיש להגיע להתאמה בין
5 הסכום שינוכה מהפיצוי שייפסק בתביעת הנפגע בשל תגמולי המל"ל לבין תוצאת תביעת השיבוב,
6 מנועה היא מלטעון שיש לדחות את תביעת השיבוב על הסף; המל"ל אינו יכול להסתמך על קביעת
7 המומחה מטעם בית המשפט בתביעת הנפגע, שכן על-פי עמדתו העקבית, בתביעות מכוח ההסכם
8 קביעות הוועדה הרפואית של המל"ל מחייבות וכי לא ניתן להסתמך על מסקנות המומחה הרפואי
9 בתביעת הנפגע; בטענת מנורה כי אינה יכולה לגבש עמדה בעניין הצעת בית המשפט, לא נטען
10 שתחילה יש לברר את תביעת השיבוב, אלא כי דרושה הכרעה בתביעה זו, כדי שניתן יהיה להעריך
11 אם יהיה צורך בניכוי תגמולי המל"ל מהפיצוי שייפסק; המל"ל ביקש להסתמך על פרוטוקול של
12 הוועדה של משרד הבריאות ועל פרוטוקול הוועדה של המל"ל שקבעו נכות זמנית, אך אלו אינם
13 רלוונטיים. הקביעה הרלוונטית היחידה של הוועדה, היא קביעתה את דרגת נכותו הקבועה של
14 התובע וקביעתה כי אינה קשורה לתאונה; לא נדרש לצרף תצהיר לבקשה לסילוק על הסף, הנסמכת
15 על טענות משפטיות; הגם שרק במקרים נדירים יורה בית המשפט על סילוק תביעה על הסף, יש
16 להורות כך במקום שהדבר אפשרי ובכך יחסך זמן והוצאות.

17

18

עיקרי טענותיו של המל"ל

19

20 10. בתשובת המל"ל לבקשת הנפגע לדחיית התביעה על הסף (מיום 14.12.2014) טען טענות
21 אלו: תקנה 101 בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 קובעת רשימה סגורה של עילות לדחיית
22 תביעה על הסף בעוד בקשת הנפגע אינה נסמכת על אחת מהן; הנפגע מנוע מלבקש את דחיית תביעת
23 השיבוב על הסף, מאחר שאינו בעל-דין בתביעה זו; בקשת הנפגע אינה נתמכת בתצהיר ולכן יש
24 לסלקה על הסף כבר מטעם זה; אין יריבות בין הנפגע לבין המל"ל, מאחר שתביעת השיבוב היא
25 תביעה חוזית, בעוד שרק מנורה היא צד להסכם שמכוחו הוגשה התביעה; מלכתחילה הוגשה תביעת
26 השיבוב בנפרד מתביעת הנפגע וכשם שהנפגע לא יכול היה לעתור לסילוקה של התביעה הנפרדת, כך
27 אינו יכול לעתור לסילוקה לאחר שאוחדה עם תביעתו; בקשת הנפגע הוגשה בחוסר תום-לב, שכן
28 במסגרתה הוא טוען שדרגת הנכות שקבע המל"ל אינה קשורה בתאונה, בעוד שבתביעתו הוא טוען
29 כי הוא זכאי לפיצויים בשל כך שנכותו היא עקב התאונה. הנפגע אפוא, מנוע מלטעון דבר והיפוכו
30 והוא מנוע מלטעון נגד תביעת השיבוב; הפניית הנפגע אל פרוטוקול וועדת המל"ל היא חלקית, שכן
31 בפרק העוסק בתלוונות ובתולדות המחלה נכתב במפורש שנפגע בתאונת דרכים; אף המומחה שמונה
32 מטעם בית המשפט בתביעת הנפגע קבע שנכותו היא עקב פגיעתו בתאונה והדבר מבסס את תביעת
33 השיבוב של המל"ל. לכן, על-פי הלכת 'פרלה עמרי' יש לנכות מסכום הפיצוי שייפסק לתובע את
34 התגמולים המשולמים לנפגע עקב התאונה; בהיעדר מחלוקת על כך שלנפגע נגרמה נכות קבועה עקב

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1 התאונה ובהיעדר מחלוקת על כך שהמל"ל משלם לו תגמולים עקב נכות זו, קמה למל"ל עילה
2 לתביעת השיבוב ולכן אין מקום לדחייתה על הסף.
3

4 11. בתשובת המל"ל לבקשת מנורה לדחיית התביעה על הסף (מיום 14.12.2014) טען טענות
5 אלו: משהסכימה מנורה לאיחוד תביעת השיבוב עם תביעת הנפגע, מנועה היא מלעתור לדחיית
6 תביעת השיבוב על הסף. בקשתה הוגשה בחוסר תום לב לאחר שטענה כי יש לחתור למתאם בין
7 סכום תקבולי המל"ל שינוכו מהפיצוי שייפסק בתביעת הנפגע לבין הסכום שבו תחויב בתביעת
8 השיבוב. לפיכך יש לברר את תביעת השיבוב לגופה. כך על אחת כמה וכמה במקום שבו אף המומחה
9 שמינה בית המשפט בתביעת הנפגע קבע, שנכות התובע היא עקב התאונה; משביקשה מנורה לאחד
10 את התביעות, אין היא יכולה לעתור לדחיית תביעת השיבוב על הסף מבלי שתתברר לגופה; בכל
11 מקרה, לא ניתן להסתמך רק על פרוטוקול הוועדה שעליו הסתמכה מנורה בבקשה, שכן בדיונים
12 אחרים ובהם דיוני הוועדה של משרד הבריאות ודיוני הוועדה של המל"ל מיום 29.12.2011 נקבע
13 שנכותו של הנפגע קשורה בתאונה. כן חזר המל"ל על טענות נוספות שטען בתגובתו לבקשת הנפגע
14 לסילוק התביעה על הסף.
15

ג. דיון והכרעה

16 12. מכל הטעמים שעליהם עמדו מנורה והנפגע בבקשותיהם לדחיית התביעה על הסף, שעליהם
17 נעמוד עתה, יש להיעתר לבקשה ולהורות על דחייה על הסף של תביעת השיבוב שהגיש המל"ל נגד
18 מנורה.
19
20

דיון (קצר) בטענות הדיוניות של המל"ל

21
22
23 13. קודם שנפנה אל הנימוקים לסילוקה של תביעת השיבוב על הסף, נבקש לסלק מן הדרך
24 מספר טענות דיוניות שטען המל"ל בתגובותיו.
25
26

27 ראשית, בקשותיהם של מנורה ושל הנפגע לסילוק התביעות על הסף נסמכו על עובדות שאינן שנויות
28 במחלוקת ועל טענות משפטיות. בנסיבות אלו, לא דרוש תצהיר לתמיכה בבקשות ולכן אין בהיעדרו
29 כדי להצדיק את סילוק הבקשות לדחייה על הסף.
30

31 שנית, לנוכח המסקנה שנימוקיה יובאו להלן, המקבלת את בקשתה של מנורה לסילוק תביעת
32 השיבוב על הסף, לא דרושה הכרעה בשאלה אם אמנם הנפגע, שאינו בעל-דין בתביעת השיבוב, יכול
33 היה לעתור לסילוקה של תביעה זו על הסף. עם זאת ראוי להעיר, כי נראה שכטענת המל"ל, הדבר
34 אינו אפשרי. הנפגע אינו בעל-דין בתביעת השיבוב ואין באיחוד הדיון בשתי תובענות, כדי להפוך את
35 מי שאינו בעל-דין בתובענה לבעל-דין בתביעה שבה מלכתחילה לא היה בעל-דין בה. מכיוון שכך

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1 ומאחר שמי שאינו בעל-דין בתובענה אינו יכול לעתור לסילוקה על הסף, ממילא שהנפגע לא יכול
2 היה לעתור לסילוקה של תביעת השיבוב על הסף.
3
4 שלישית, בניגוד לטענת המל"ל, תקנה 101 בתקנות סדר הדין האזרחי אינה קובעת רשימה סגורה
5 של עילות לדחיית תביעה על הסף. שתי העילות היחידות המצוינות בתקנה זו במפורש הן "מעשה
6 בית דין" (תקנת משנה (א)(1)) ו"חוסר סמכות" (תקנת משנה (א)(2)). אך נוסף על עילות אלו ישנה
7 "עילת סל" נוספת, שהיא "כל נימוק אחר שעל פיו הוא [בית המשפט] סבור שניתן לדחות מלכתחילה
8 את התובענה בנוגע לאותו נתבע" (תקנת משנה (א)(3)). מכוחה של עילה זו נקבעו בפסיקה עילות
9 רבות המצדיקות דחיית תביעה על הסף, ובהן התיישנות, מניעות ועוד.
10
11 רביעית, בתגובותיו טען המל"ל כי אף מנורה והנפגע מושתקים מלטעון כי יש לסלק את תביעת
12 השיבוב על הסף. לפיכך טען, שאין מקום לקבל את הבקשות לדחיית תביעת השיבוב על הסף וכי יש
13 לדון בה לגופה. בטענתו זו נתפס המל"ל לכלל טעות, שכן במקום שבו נמצא כי התובע מושתק
14 מלטעון את טענותיו במסגרת כתב התביעה, הרי שתביעתו נחסמת ולפיכך אין עוד רלוונטיות
15 לשאלה אם גם הנתבע מושתק מהעלאת טענות הגנה שטען (ראו על כך בין השאר בעניין הפניסק,
16 בפסקה 14).
17
18 עתה נפנה אל הנימוקים המצדיקים את קבלת בקשתה של מנורה לדחיית תביעת השיבוב על הסף.
19

הנימוקים לדחיית תביעת השיבוב על הסף

20
21
22 14. ועדה רפואית של המל"ל שדנה בעניינו של התובע ביום 21.10.2012 קבעה כי לתובע נכות
23 קבועה בשיעור של 61% (מצב אחרי ניתוח צווארי – 30% ; רדיקלופטיה צווארית – 30% ; חולשה
24 ברגל ימין – 20%), החל מיום 7.11.2012. כן קבעה הוועדה, כי אף לא אחת מהפגיומות שבגינן נקבעה
25 דרגת נכותו של הנפגע קשורה בתאונה.
26
27 לעניין זה נעיר כבר עתה כי אין רלוונטיות לשני הפרוטוקולים של דיוני הוועדות שצירף המל"ל
28 בתגובתו האחרונה. שכן, הוועדה הרפואית של משרד הבריאות רק עסקה בזכאות לסיוע באמצעי
29 ניידות ואילו הוועדה של המל"ל מיום 29.12.2011 קבעה לנפגע דרגת נכות זמנית, כך שאינה מהווה
30 את קביעתה הסופית והמחייבת של הוועדה הרפואית של המל"ל.
31
32 מכל מקום, אין מחלוקת על כך שאיש מהצדדים, הנפגע או המל"ל, לא הגיש ערר על קביעת הוועדה
33 אל ועדת הערר של המל"ל וממילא שאף לא הוגשה השגה על החלטת הוועדה אל בית הדין האזורי
34 לעבודה.
35

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1 חרף קביעת הוועדה הרפואית של המל"ל כי כאמור, נכותו של הנפגע אינה קשורה בתאונה, הגיש
2 המל"ל תביעת שיבוב נגד מנורה, הנסמכת כאמור, על ההסכם רב השנים בין המל"ל לבין חברות
3 הביטוח ובהן מנורה. תביעה זו המוגשת מכוחו של ההסכם, יכולה להיות מוגשת רק במקום שבו
4 נכותו של הנפגע נגרמה כתוצאה מתאונת דרכים. רק במצב זה ועל-פי ההסכם, זכאי המל"ל לכך
5 שהמבטחת תשפה אותו על התגמולים שהוא משלם לנפגע בשל נכותו שנגרמה עקב תאונת הדרכים.
6 מכאן אפוא, שבמסגרת תביעת השיבוב טוען המל"ל כי נכותו של הנפגע קשורה בתאונה וזאת בניגוד
7 לקביעות הוועדה הרפואית של המל"ל.
8
9 15. נסיבות אלו בדיוק נדונו בפסק הדין הנזכר בעניין הפניקס (פסק-דין של כבוד השופט צ'
10 זילברטל, שאל מסקנותיו הצטרפו כבוד השופטים י' עמית וי' דנציגר. הסתייגותו היחידה של כבוד
11 השופט י' עמית התייחסה אל מסקנותיו של כבוד השופט צ' זילברטל בעניין טענת המניעות שנטענה
12 כלפי חברות הביטוח).
13
14 בעניין זה נקבע, כי במצב שבו וועדה של המל"ל קבעה שהנכות אינה קשורה בתאונה, נחסמת תביעת
15 שיבוב של המל"ל המוגשת נגד חברת ביטוח, מאחר שהמל"ל מושתק מלטעון בתביעת השיבוב טענה
16 הפוכה לקביעת הוועדה, כי הנכות של הנפגע נגרמה עקב התאונה. מניעות זו נסמכת על עיקרון
17 ההשתק השיפוטי שעל-פיו, "בעל-דין שטען טענה בהליך אחד וטענתו התקבלה, מושתק מלהתכחש
18 לטענתו גם בהליך נגד יריב אחר (שבעניינו לא נוצר מעשה-בית-דין) ולטעון טענה הפוכה" (ע"א
19 513/89 Interlego נ' Exin-Lines Bros. S. A., פ"ד מח(4) 133, 194 (1994). וראו על כך ביתר
20 הרחבה: הפניקס, פסקאות 12-13)
21
22 כפי שנקבע בעניין הפניקס (בפסקה 16), אפילו הייתה מתקבלת טענת המל"ל כי אין זהות בינו לבין
23 הוועדות הרפואיות הפועלות מטעמו, לא היה בכך כדי לסייע לו. כך מן הטעם שבאותו עניין אימץ
24 המל"ל את קביעותיה של הוועדה הרפואית במסגרת טענתו בהשגה על קביעת הוועדה במסגרת
25 ההליך שנדון בבית הדין האזורי לעבודה. לפיכך נקבע, כי משאימץ המל"ל את מסקנות הוועדה
26 במסגרת הליך אחד (בבית הדין לעבודה), מנוע הוא ומושתק מלטעון במסגרת הליך אחר, תביעת
27 השיבוב שהגיש, טענה שהיא הפוכה לטענתו בהליך הראשון.
28
29 אמנם בענייננו לא הוגש ערר על קביעת הוועדה הרפואית של המל"ל וממילא שאיש לא השיג על
30 קביעתה לפני בית הדין האזורי לעבודה. אולם כפי שנקבע בעניין הפניקס, אין בהיעדרם של ערר או
31 השגה כדי לשנות מהתוצאה שעל-פיה המל"ל מושתק מלטעון טענה הפוכה לקביעת הוועדה. כאמור
32 שם (שם, בהמשכה של פסקה 16), הטעם לכך הוא שאין רלוונטיות לשאלה אם התקיים הליך ערר
33 או הליך בבית הדין לעבודה אם לאו. אפילו המל"ל והוועדות הרפואיות הפועלות במסגרתו אינן
34 בגדר גוף אחד, "הרי שאין ספק כי המוסד משמש הלכה למעשה מעין בעל-דין בפני ועדות אלה, אף

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 12-03-3274 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 14-07-32081 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

1 לשיטתו-שלו. במצב זה, למעשה אין אנו מזהים את המוסד עם הוועדות הרפואיות (לצרכי בחינת
2 קיומו של השתק), אלא מתייחסים לטענותיו של המוסד עצמו שנטענו על-ידו במפורש או מכללא,
3 בפני הוועדה הרפואיות". במילים אחרות, עצם העובדה שהמל"ל נמנע מהגשת ערר, הגם שיכול היה
4 לעשות כן, מצביעה על הסכמתו עם קביעת הוועדה הרפואית של המל"ל והשלמתו עימה ולפיכך אינו
5 יכול לטעון טענה הפוכה בהליך מאוחר יותר (תביעת השיבוב).

6
7 בנסיבות אלו וכפי שנקבע בעניין הפניקס בהמשך הדברים (שם), "ניסיונו של המוסד לאחוז את
8 החבל בשתי קצותיו מעורר תחושה של אי-נוחות וחוסר הגינות ולדעתי אין לאפשר לו לעשות-כן,
9 במיוחד בהיותו גוף ציבורי". מכאן אפוא, שמשלהשלים המל"ל עם קביעת הוועדה הרפואית, כי אין
10 קשר בין הנכות של הנפגע לבין התאונה ולא הגיש ערר או השגה על קביעותיה, מושתק הוא מלטעון
11 אחרת במסגרת תביעת השיבוב. לפיכך, כפי שנקבע גם בעניין הפניקס, דינה של תביעת השיבוב
12 שהגיש המל"ל נגד מנורה להידחות על הסף.

13
14 16. בעניין הפניקס הביא בית המשפט נימוק נוסף לחיזוק מסקנתו שהמל"ל מושתק מלטעון
15 במסגרת תביעת שיבוב לקיום קשר סיבתי בין הנכות לבין התאונה, במקום שבו הוועדה הרפואית
16 של המל"ל הגיעה למסקנה הפוכה. נימוק זה נעוץ בעמדה העקבית של המל"ל, שאומצה בפסיקה,
17 שלפיה בתביעות שיבוב מכוח ההסכם, יש לתת תוקף מחייב לקביעות הוועדות הרפואיות של המל"ל
18 וכי אין לאפשר הסתמכות על מסקנות המומחים הרפואיים שמונו בתביעת הנפגע לפיצויים (שם),
19 תוך הפנייה לעניין זלטובסקי.

20
21 בענייננו, ראוי להזכיר טעם זה בשני הקשרים הרלוונטיים לטענות הצדדים. האחד, כאמור, אף בכך
22 יש כדי לחזק את המסקנה שבמסגרת תביעת השיבוב מנוע המל"ל מלטעון נגד מסקנות הוועדה
23 הרפואית של המל"ל. שכן כאמור, על-פי ההלכה הנזכרת, לעניין תביעות השיבוב מכוח ההסכם ניתן
24 להסתמך רק על קביעות הוועדות של המל"ל ולא ניתן להסתמך על מסקנות המומחים שמונו
25 בתביעת הנפגע. לפיכך, בהתאם לקביעת הוועדה, המחייבת לעניין תביעת השיבוב, אין קשר בין
26 נכותו של הנפגע לבין התאונה וממילא שדינה של תביעת השיבוב להידחות. השני, לנוכח ההלכה
27 האמורה, כי קביעת הוועדה היא המחייבת בתביעות שיבוב מכוח ההסכם, הרי שלא היה מקום
28 לטענות המל"ל כי אף המומחה שמונה בתביעת הנפגע קבע שנכותו נגרמה כתוצאה מהתאונה.

29

30

סיכום ותוצאה

31

32 17. לנוכח ההלכה שנקבעה בעניין הפניקס ומכל הטעמים שעליהם עמדנו, התוצאה היא אפוא,
33 שהמל"ל מושתק מלטעון שנכותו של הנפגע נגרמה עקב התאונה ולפיכך דין תביעת השיבוב להידחות
34 על הסף.

35

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 3274-03-12 מלכה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח'
ת"א 32081-07-14 המוסד לביטוח לאומי נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

- 1 לבסוף יוער, כי משביקשה מנורה לעתור לסילוקה של תביעת השיבוב על הסף, לא ברור על
2 שום מה ביקשה היא לאחד את שמיעת הדיון בתביעת השיבוב עם תביעת הנפגע. את הבקשה
3 לדחיית התביעה על הסף ניתן היה להגיש בכל מקרה, גם מבלי שהדיון בתביעות אוחד. נראה כי
4 המהלך של איחוד התביעות היה מיותר וכי לא היה בו אלא משום יצירת סרבול ועומס נוסף על בית
5 המשפט ועל מזכירות בית המשפט (שעתה גם תידרש להפרדת ההליכים).
6
7 עוד יוער, כי כאמור, ספק רב אם הנפגע, שאינו בעל-דין בתביעת השיבוב, יכול היה לבקש לדחות
8 תביעה זו על הסף.
9
10 בנסיבות אלו, לא מצאתי לנכון לחייב את המל"ל לשאת בהוצאות הנפגע ובהוצאותיה של מנורה.
11
12 19. התוצאה היא אפוא, שתביעת השיבוב (ת"א 32081-07-14) נדחת על הסף ללא צו להוצאות.
13
14 החלטה על המשך ההליכים בתביעת הנפגע (ת"א 3274-03-12) תינתן בנפרד.
15
16 לעת הזו תפריד המזכירות את התביעות ותסגור את ת"א 32081-07-14.
17
18
19
20 ניתן היום, י"ב שבט תשע"ה, 01 פברואר 2015, בהיעדר הצדדים.
21

תמר בר-אשר צבן, שופטת

22
23